

Nữ Giáo sư Top 100 thế giới về AI hé lộ các công trình sẽ được vinh danh tại VinFuture 2026

10:12 27/10/2026

“Quá trình xét chọn các hạng mục giải thưởng VinFuture 2026 kéo dài bởi có quá nhiều nhà khoa học và công trình xứng đáng được vinh danh”, GS. Daniela Rus, thành viên Hội đồng Giải thưởng VinFuture, Top 100 nhân vật ảnh hưởng nhất giới AI toàn cầu theo bình chọn của tạp chí uy tín TIME, chia sẻ về quá trình xét chọn năm nay. Đằng sau những quyết định không dễ dàng ấy là hành trình tìm kiếm những khám phá khoa học có tiềm năng góp phần định hình tương lai nhân loại.

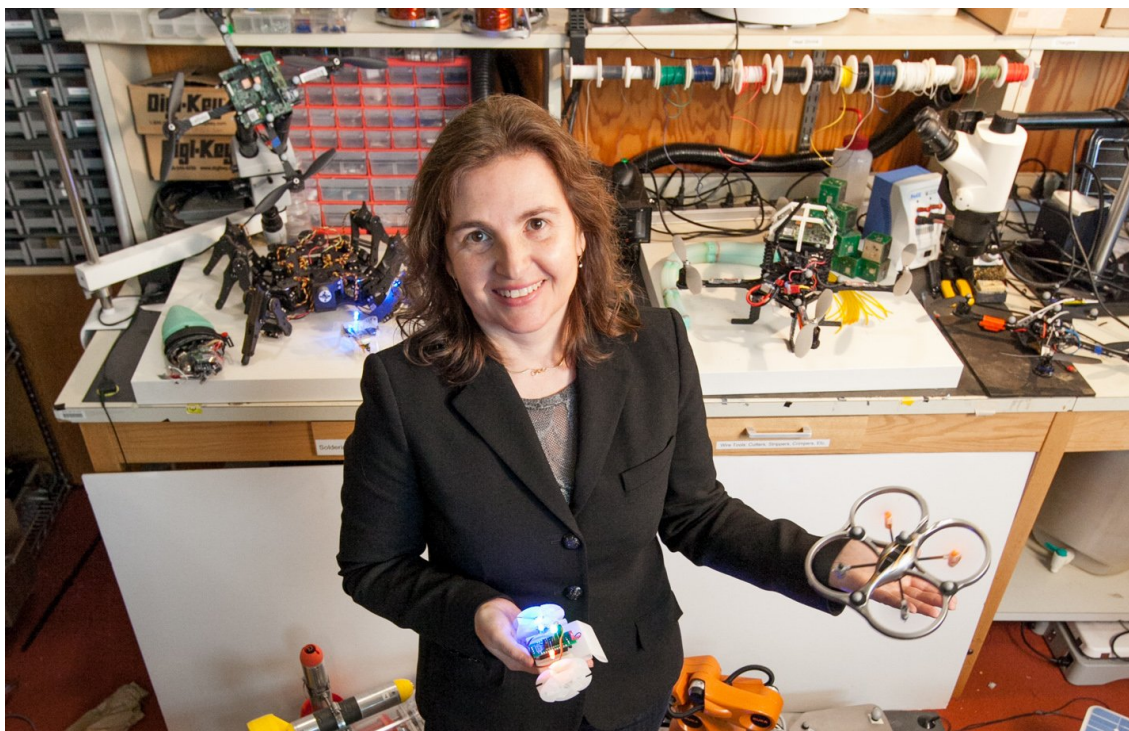
Hành trình khó khăn vì “quá nhiều đề cử xuất sắc”

- VinFuture 2026 đang tiến gần đến thời điểm công bố các chủ nhân giải thưởng. Điều gì khiến quá trình xét chọn năm nay trở nên đặc biệt đối với giáo sư và Hội đồng Giải thưởng?

Năm nay có rất nhiều đề cử thực sự xuất sắc. Có quá nhiều nhà khoa học và công trình xứng đáng được ghi nhận, vì vậy quá trình lựa chọn đã kéo dài vài tháng. Tôi rất ấn tượng và thực sự vinh dự khi được tham gia vào một quá trình đánh giá kỹ lưỡng và sâu sắc như vậy.

Với mỗi đề cử, chúng tôi luôn đặt ra hai câu hỏi: Công trình đã tạo ra bước tiến nào về khoa học và tri thức? Và những tri thức ấy có khả năng tạo ra tác động tích cực, sâu rộng đối với nhân loại hay không? Đây cũng là hai tiêu chí được áp dụng xuyên suốt quá trình đánh giá.

Khi các chủ nhân giải thưởng được công bố, công chúng sẽ thấy rằng mỗi công trình được vinh danh đều thể hiện những tiến bộ khoa học thực chất, đồng thời đã tạo ra hoặc có tiềm năng tạo ra tác động to lớn đối với nhân loại và hành tinh.

GS. Daniela Rus tham gia Hội đồng Giải thưởng VinFuture từ năm 2025 đến nay. Các lĩnh vực nghiên cứu của bà bao gồm robot, trí tuệ nhân tạo và học máy, và các ứng dụng của chúng nhằm hướng tới một thế giới tốt đẹp hơn. Ảnh: MIT CSAIL

- Hội đồng Giải thưởng VinFuture quy tụ các nhà khoa học đến từ nhiều lĩnh vực khác nhau. Giữa những quan điểm chuyên môn đa dạng, điều gì giúp Hội đồng đi đến sự đồng thuận cuối cùng?

- Một trong những điều để lại ấn tượng sâu sắc nhất với tôi chính là cách GS. Richard Henry Friend dẫn dắt các cuộc thảo luận. Ông rất thấu đáo và luôn trân trọng những góc nhìn khác nhau. Với vai trò Chủ tịch Hội đồng Giải thưởng, ông thường nhắc chúng tôi rằng ông không tham gia biểu quyết. Mục tiêu của ông là bảo đảm tất cả các quan điểm đều được đưa ra, lắng nghe và xem xét thấu đáo, từ đó hướng đến sự đồng thuận mà mọi thành viên có thể cùng ủng hộ.

Tôi cũng rất trân trọng cơ hội được làm việc cùng những đồng nghiệp xuất sắc, giàu kinh nghiệm và có những góc nhìn khoa học đa dạng tại VinFuture. Chính tinh thần trách nhiệm và sự cân nhắc kỹ lưỡng ấy khiến hành trình này trở nên ý nghĩa.

- Bà có thể hé lộ đôi nét về các công trình sẽ được vinh danh tại VinFuture năm nay?

VinFuture năm nay sẽ tôn vinh những nhà khoa học đã dành tâm huyết nghiên cứu và tìm kiếm giải pháp hướng tới một tương lai bền vững cho hành tinh. Tinh thần ấy hiện diện ở nhiều cấp độ, không chỉ trong một hạng mục giải thưởng.

Những công trình khoa học được vinh danh năm nay không chỉ góp phần thúc đẩy sự phát triển và thịnh vượng của nhân loại, mà còn hướng đến việc bảo đảm sự phát triển ấy diễn ra theo cách bền vững cho hành tinh.

Vào cuối tháng 8 vừa qua, GS. Rus được Tạp chí Time (Mỹ) bình chọn là 100 nhân vật ảnh hưởng nhất lĩnh vực trí tuệ nhân tạo (AI) toàn cầu. Ảnh: MIT CSAIL.

VinFuture thúc đẩy tiến bộ khoa học vì con người và hành tinh

- Từ góc nhìn của một nhà khoa học dành nhiều năm nghiên cứu AI và robot, đâu là những hướng nghiên cứu khiến bà đặc biệt quan tâm khi nhìn vào bức tranh khoa học năm nay?

Có những vấn đề khoa học rất quan trọng đối với tương lai, đặc biệt khi chúng ta nhìn vào mối liên hệ giữa các hệ thống tự nhiên và những công nghệ do con người tạo ra. Chẳng hạn, hiệu quả sử dụng năng lượng là một trong những bài toán khoa học quan trọng. Một đứa trẻ có thể hoạt động cả ngày chỉ với năng lượng từ một thanh chocolate, nhưng các hệ thống máy tính của chúng ta lại cần tiêu thụ lượng năng lượng lớn hơn nhiều để thực hiện những tác vụ phức tạp.

Sự khác biệt này cho thấy khoảng cách đáng kể giữa hiệu quả năng lượng của các hệ thống tự nhiên và các hệ thống kỹ thuật. Những tiến bộ trong công nghệ pin đóng vai trò thiết yếu trong việc thu hẹp khoảng cách này. Khi công nghệ pin được cải thiện, các hệ thống kỹ thuật có thể tiến gần hơn đến hiệu quả sử

dụng năng lượng của các hệ thống tự nhiên. Khi đạt được điều đó, chúng ta không chỉ có thể tạo ra những hệ thống kỹ thuật có năng lực vượt trội hơn, mà còn phát triển những phương thức phát triển công nghệ bền vững hơn trên hành tinh.

Bên cạnh đó, việc hiểu rõ các hệ thống tự nhiên và mối liên hệ giữa sức khỏe môi trường với đời sống con người cũng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Những nghiên cứu như vậy nhắc chúng ta rằng tiến bộ khoa học không chỉ nằm ở khả năng tạo ra những công nghệ mạnh mẽ hơn, mà còn ở việc hiểu và bảo vệ thế giới nơi chúng ta đang sống.

GS. Daniela Rus chia sẻ tại một sự kiện năm 2024. Ảnh: IIEE

- Sau hai năm đồng hành, giáo sư nhìn nhận thế nào về vai trò của VinFuture trong việc kết nối những trí tuệ khoa học và tìm kiếm các công trình có giá trị lâu dài đối với nhân loại?

Tôi thực sự trân trọng việc được trở thành một phần của cộng đồng khoa học VinFuture. Những mục tiêu, khát vọng và tầm nhìn của VinFuture rất lớn, đồng thời gắn liền với những thách thức quan trọng nhất mà nhân loại đang đối mặt.

Điều khiến tôi đặc biệt ấn tượng là tầm nhìn của VinFuture. Giải thưởng không chỉ thúc đẩy sự tiến bộ của nhân loại mà còn hướng đến tương lai của hành tinh, hai yếu tố luôn gắn bó mật thiết với nhau.

Ở thời điểm mà thế giới không ngừng chuyển mình với những cơ hội và thách thức đan xen, VinFuture đang góp phần lan tỏa niềm hy vọng và tinh thần lạc quan thông qua việc tôn vinh những thành tựu khoa học có ý nghĩa. Điều đáng quý không chỉ nằm ở những khám phá được ghi nhận, mà còn ở sự cẩn trọng, chiều sâu và tinh thần trách nhiệm trong mỗi quyết định vinh danh.

Đó cũng chính là điều khiến tôi cảm thấy hành trình này thực sự có ý nghĩa. Khi khoa học liên tục mở rộng những giới hạn tưởng chừng không thể vượt qua, việc lựa chọn thành tựu xứng đáng được vinh danh cũng trở thành một hành trình đòi hỏi nhiều hơn những đánh giá về chuyên môn. Đó còn là sự cân nhắc về trách nhiệm, tầm nhìn và những giá trị mà mỗi khám phá để lại cho tương lai.

- Xin cảm ơn Bà!

Trang Nguyễn